

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 1 Massamedia

Maximumscore 2

- 1 De functie 'leveranciers van informatie en opinies' (regels 13-14)

1

Voorbeelden van goede redenen zijn (één van de volgende):

1

- Deze functie is voorwaarde voor het maken van weloverwogen politieke keuzes door de burgers.
- Het verspreiden van informatie en weergeven van opinies zijn voorwaarden voor maatschappelijke discussie tussen burgers, groepen en partijen en kritische beoordeling van overheidsorganen en volksvertegenwoordigers (controle- en waakhondfunctie).
- Deze functie is van belang voor de politieke betrokkenheid van de burgers.
- Deze functie draagt bij aan het publieke debat (opiniërende functie).
- Reacties van burgers op de informatie en opinies bereiken de politiek (agendafunctie).

Maximumscore 2

- 2 • de vrijetijdsbesteding: "Tenslotte vormen de media voor kijkers/luisteraars/lezers ook een belangrijke bron van ontspanning en verstrooiing." (regels 18-20)

1

- socialisatie: "podia voor (expressie en) *identiteitsvorming* van groepen en individuen" (regels 14-15)

1

Maximumscore 2

- 3 Voorbeeld van een goed antwoord is:

De pluriformiteit wordt mogelijk gemaakt door het instandhouden en bevorderen van een verscheidenheid aan media-aanbod die tegemoet komt aan onder de bevolking levende interesses en inzichten op maatschappelijk, cultureel en levensbeschouwelijk gebied. Een media-aanbod dat onafhankelijk en gevarieerd is (regel 23), komt tegemoet aan deze voorwaarde van pluriformiteit.

Maximumscore 4

- 4 • Commerciële omroepen halen hun inkomsten uit het uitzenden van reclame en sponsoring van programma's

2

- De publieke omroep wordt enerzijds gefinancierd door de overheid en anderzijds door reclame-inkomsten van de STER. / Ook vindt bij een aantal programma's van de publieke omroep sponsoring plaats

2

Maximumscore 1

- 5 uit advertenties

Maximumscore 1

- 6 het Nederlandse persbureau ANP

Maximumscore 1

- 7 Het overnemen van berichten van het ANP is goedkoper dan het in dienst nemen van eigen journalisten of correspondenten om het nieuws te verzamelen en artikelen te schrijven.

Maximumscore 2

- 8 • citaat 3 is uit de formule van Metro
• citaat 1 is uit de formule van het Algemeen Dagblad

1

1

Eindexamen maatschappijleer havo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
9 ☐ • De pers opereert via het principe van de vrije markt en de vrije ondernemingswijze productie	<u>1</u>
• De pers moet winst maken om te blijven bestaan / is afhankelijk van abonnementsgelden en advertenties	<u>1</u>
Maximumscore 2	
10 ☐ • Een voorbeeld van internet als massamedium is surfen op het World Wide Web of het raadplegen van websites van talrijke organisaties, personen en ook van andere media	<u>1</u>
• Een voorbeeld van internet als interpersoonlijke communicatie is het versturen van e-mail van persoon tot persoon/personen / chatten/sms'en	<u>1</u>
Maximumscore 2	
11 ☐ Voorbeelden van een gevolg van de informatiemaatschappij op sociaal-economisch terrein zijn (één van de volgende):	<u>1</u>
• De nieuwe media, de talrijke radio- en tv-zenders, de tientallen kranten en tijdschriften leveren werkgelegenheid voor veel mensen.	
• De (nieuwe) media vormen een motor voor economische bedrijvigheid. (regels 16-17)	
• Er gaan miljoenen euro's om in de vele bedrijven en organisaties die met media te maken hebben.	
Voorbeelden van een gevolg van de informatiemaatschappij op sociaal-cultureel terrein zijn (één van de volgende):	<u>1</u>
• Het media-aanbod is steeds meer toegesneden op individuele voorkeuren van gebruikers. (regels 9-11)	
• Er is een toename van het gebruik van de media in de vrije tijd.	
• Er is een toename en differentiëring van het aanbod van informatie en media.	
Maximumscore 2	
12 ☐ Voorbeelden van goede antwoorden zijn (één van de volgende):	
• De programmering op de onderscheiden televisienetten omvat onderdelen van culturele, educatieve, informatieve en verstrooiende aard.	
• De programmering bevat in elk geval programmaonderdelen die bestaan uit nieuws en actualiteiten.	
• De programma's van de gezamenlijke omroepen geven op evenwichtige wijze een beeld van de samenleving en van de onder de bevolking levende interesses en inzichten op maatschappelijk, cultureel en levensbeschouwelijk gebied.	
• De programma's dragen bij aan de ontwikkeling en verspreiding van de pluriformiteit en culturele diversiteit in Nederland.	
• Er is geen programmaonderbrekende reclame toegestaan (en de reclamezendtijd is aan een maximum gebonden: per jaar maximaal 6,5 procent van de totale gebruikte televisie- en radiozendtijd).	
• Sluikreclame is verboden. / De programma's zijn onafhankelijk van commerciële invloeden.	
Maximumscore 2	
13 ☐ Voorbeeld van een goede uitleg is: De commerciële omroepen streven naar een zo groot mogelijk marktaandeel (zoveel mogelijk kijkers). Om dit doel te bereiken, zenden de meeste commerciële omroepen veel programma's uit in de sfeer van amusement en verstrooiing (shows, soaps, quizzen, films, sport, muziek). Verder hebben zij veel jonge en aantrekkelijk uitzijnde presentatoren. Die combinatie van luchtige programma's en jonge en dynamische presentatoren leidt ertoe dat het beeld ontstaat van 'vlot', 'vrolijk' en 'ontspannend'.	

Eindexamen maatschappijleer havo 2005-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
14 ☐ citaat 1: vergelijkende benaderingswijze citaat 2: politiek-juridische benaderingswijze citaat 3: sociaal-culturele benaderingswijze	
Indien 3 benaderingswijzen juist	<u>2</u>
Indien 2 benaderingswijzen juist	<u>1</u>
Indien 1 benaderingswijze juist	<u>0</u>
<i>Opmerking</i> <i>Ook goed 'sociaal-economische benaderingswijze' bij citaat 1, (vanwege competitieve omroepmarkt).</i>	
Maximumscore 5	
15 ☐ Voorbeelden van juiste argumenten vóór afschaffing van het publieke omroepbestel zijn (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • Het kost de belastingbetaler veel geld, namelijk in 2003 706 miljoen euro (regel 4 van tekst 3). • De publieke omroep maakt programma's waaraan te weinig / geen behoefte is: naar sommige programma's van de publieke omroep wordt nauwelijks gekeken of geluisterd. • Informatieve en culturele programma's kunnen ook door commerciële omroepen worden uitgezonden. • Er is sprake van 'oneigenlijke concurrentie' voor de commerciële omroepen door de publieke omroep doordat deze van overheidswege wordt gefinancierd. Het is de vraag of de omroepverenigingen van de publieke omroep in de praktijk voldoen aan de eis in hun programma's om "een bepaalde, in de statuten aangeduide, maatschappelijke, culturele of godsdienstige dan wel geestelijke stroming te vertegenwoordigen en zich in het programma te richten op de bevrediging van in het volk levende maatschappelijke, culturele of godsdienstige dan wel geestelijke behoeften." (Artikel 14 van de Mediawet) Voorbeelden van juiste argumenten tegen afschaffing van het publieke omroepbestel zijn (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • De maatschappelijke functies van de media komen onder druk te staan: minder informatieve, culturele, opiniërende programma's. / Verschraling van het programma-aanbod: veel programma's met accent op verstrooiing en oppervlakkige programma's. • Programma's voor een klein publiek worden dan niet meer uitgezonden. • Weinig kansen voor bepaalde maatschappelijke groepen om hun geluid en identiteit in programma's door te laten klinken. • De publieke omroep levert kwaliteit tegen relatief weinig geld (omgerekend per hoofd van de bevolking). Hierdoor kan een omroepsysteem in stand worden gehouden dat uniek is in de wereld. per juist argument voor logische samenhang ter ondersteuning van de mening	<u>2</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
16 ☐ • De stelling is juist	<u>0</u>
• Door het publieke bestel weer te geven als een te groot/dik lichaam maakt de tekenaar duidelijk dat het publieke bestel wel kan afslanken, dat er wel kan worden bezuinigd.	